Lietas arhīva Nr. C-11246-23/102
ECLI:LV:RPT:2023:0526.C771124623.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2023. gada 26. maijā

Rīgas pilsētas tiesa, tiesnese Irina Augustāne, rakstveida procesā izskatīja kreditora: sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ pieteikumu par SIA /Nosaukums B/ juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanu.

Aprakstošā daļa

Rīgas pilsētas tiesā 2023. gada 12. maijā saņemts kreditora: sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ pieteikums par SIA /Nosaukums B/ (turpmāk arī parādniece) juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanu.

Pieteikumā norādīts, ka kreditors ir sniedzis būvniecības pakalpojumus parādniecei - koka konstrukciju izgatavošanu, piegādāšanu un uzstādīšanu parādnieces objektā /adrese/ saskaņā ar 2022. gada 15. februārī noslēgto pakalpojumu līgumu un 2022. gada 10. augustā noslēgto vienošanos Nr.2 pie pakalpojumu līguma. Parādniece nav apmaksājusi tai izsniegtos 2022. gada 10. oktobra un 6. decembra rēķinus par sniegtajiem pakalpojumiem un uz pieteikuma iesniegšanas brīdi parādnieces saistības, kurām ir iestājies izpildes termiņš, ir 28050,00 *euro*.

Kopumā parādniece samaksu kreditoram veic ar lieliem starplaikiem pārskaitot minimālas summas, turklāt saziņā ar kreditoru parādniece pati norāda, ka tai ir apgrūtināta finansiāla situācija, tādējādi apliecinot savas maksātspējas grūtības.

Ņemot vērā to, ka parādniece savas saistības nav izpildījusi, kreditors 2023. gada 29. martā nosūtīja parādniecei pirmstiesas brīdinājumu par maksātnespējas pieteikuma iesniegšanu, kurā norādīts, ka gadījumā, ja parādniece neveiks parāda apmaksu, kreditors iesniegs tiesā pieteikumu par parādnieces maksātnespējas procesa uzsākšanu. Tāda paša satura pirmstiesas brīdinājumu kreditors 2023. gada 5. aprīlī nosūtīja parādniecei kā elektronisku dokumentu uz parādnieces e-pasta adresi.

Pieteikumā norādīts, ka parādniece nav reaģējusi uz pirmstiesas brīdinājumu un uz maksātnespējas procesa pieteikuma sastādīšanas brīdi parādu 28050,00 *euro* apmērā nav samaksājusi.

Pieteikumā norādīts, ka parādniecei iestājusies Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. punktā norādītā maksātnespējas pazīme.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 363.^{2} pantu, Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. punktu, 60. panta pirmās daļas 1. punktu, kreditors lūdz pasludināt parādnieces SIA /Nosaukums B/ maksātnespējas procesu.

Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10. pantu, civillietas izskatīšana noteikta rakstveida procesā 2023. gada 26. maijā, par ko kreditoram un parādniecei paziņots 2023.gada 12. un 15. maijā, nosūtot lēmumu un paziņojumu par maksātnespējas procesa lietas ierosināšanu.

Parādniecei 2023. gada 15. maijā nosūtīts maksātnespējas procesa pieteikums ar norādi uz Civilprocesa likuma 363.^{10} panta otrajā daļā noteiktajām parādnieces tiesībām ne vēlāk kā trīs dienas līdz maksātnespējas pieteikuma izskatīšanai, celt pamatotus iebildumus pret minēto prasījumu, tai skaitā sniegt pierādījumus par to, ka parādniece spēj segt maksātnespējas procesa pieteikumā minētās parādsaistības.

Tiesā 2023. gada 23. maijā saņemts parādnieces SIA /Nosaukums B/ rakstveida paskaidrojums par kreditora pieteikumu, kurā parādniece, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 1. pantu, 57. panta pirmās daļas 2. punktu, Civilprocesa likuma 363.^{13} panta devīto daļu, lūdz kā nepamatotu noraidīt kreditora maksātnespējas procesa pieteikumu un izbeigt maksātnespējas procesa lietu pret parādnieci SIA /Nosaukums B/.

Paskaidrojuma parādniece norāda, ka kreditors pieteikumā sniedz nepatiesas ziņas un maldina tiesu. Parādniece apliecina, ka attiecībā uz pušu starpā 2022. gada 15. februārī noslēgto pakalpojumu līgumu un 2022. gada 10. augustā noslēgto vienošanos Nr.2 pie pakalpojumu līguma, parādnieces neapmaksātās līgumcenas apmērs sastāda tikai 27%, savukārt 73% apmērā parādniece ir norēķinājusies ar kreditori. Starp pusēm pastāv strīds par parāda summas apmēru, līguma izpildes termiņu un pakalpojumu izpildi, kurš nav risināms maksātnespējas procesa ietvaros.

Parādniece norāda uz Latvijas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012. gada 7. marta spriedumu lietā Nr.SPC-25/2012, kur atzīts, ka tiesai, lemjot par maksātnespējas procesa pasludināšanu ir jāvērtē, vai maksātnespējas regulējums netiek izmantots, lai negodprātīgi kreditori neizmantotu maksātnespējas procesu parāda piedzīšanai, zinot, ka parādnieks ir maksātspējīgs.

Parādniece apliecina, ka tā ir maksātspējīga, ko pamato ar faktiem un pievienotajiem pierādījumiem. Saskaņā ar Komercreģistra datiem parādniece dibināta 2017. gada 25. jūlijā. Parādniecei, piemērojot vispārpieņemtos finanšu analīzes paņēmienus, kā arī pamatojoties uz pēdējiem auditētā (2020., 2021.) un apstiprinātā gada pārskata rezultātiem, ir stabili finanšu un saimnieciskās darbības rādītāji, no parādnieces operatīvās bilances uz 2023. gada 30. aprīli ir konstatējams, ka parādnieces aktīvi vairākkārtīgi pārsniedz kreditora parāda summas saistības; parādniecei uz 2023. gada maiju nav tekošo VID administrējamo nodokļu (nodevu) parādu; ar Valsts ieņēmumu dienesta 2023. gada 23. janvāra lēmumu sadalīts termiņos uz laiku no 2022. gada 24. decembra līdz 2023. gada 21. decembrim VID administrējamo nodokļu (nodevu) parāds 18294,49 *euro* apmērā, kas uz 2023. gada maija mēnesi ir jau daļēji segts un saskaņā ar VID izziņu parādnieces nodokļu parāds šobrīd sastāda vien 8399,59 *euro*. Parādniece savu saimniecisko darbību nav pārtraukusi, parādniecei būvniecības sfērā notiek aktīva darbība, tiek saskaņoti un slēgti sadarbības līgumi ar partneriem par būvniecības pakalpojumu izpildi.

Pretēji kreditora pieteikumā minētajam, parādniece apliecina, ka ir sniegusi kreditoram atbildi uz pirmstiesas brīdinājumu. No kreditora pieteikuma satura parādniece secina, ka tas ir pretrunā ar maksātnespējas procesa mērķi - veicināt finansiālās grūtības nonākuša parādnieka saistību izpildi, maksātnespējas atjaunošanu un aizsargāt kreditoru kopuma intereses parādnieka ierobežotas maksātspējas vai maksātnespējas gadījumā. Parādniece norāda, ka kreditors nedrīkst izmantot maksātnespējas procesu kā līdzekli parāda ātrākai piedziņai. Tam ir paredzēti citi tiesiskās aizsardzības līdzekļi un maksātnespējas procesa pieteikuma izmantošana ātrākai parāda piedziņai ir pretrunā ar Maksātnespējas likumu.

Parādniece norāda, ka maksātnespējas procesa mērķis nav parādu piedziņa no maksātspējīgas personas. Parādnieces ieskatā kreditora pieteikums par parādnieces maksātnespējas procesa pasludināšanu ir vērtējams tikai kā mēģinājumu izdarīt spiedienu, lai parādnieci piespiestu veikt ātrāku parāda apmaksu. Ņemot vērā minēto, parādniece lūdz noraidīt kreditora pieteikumu kā nepamatotu.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi maksātnespējas procesa pieteikumu, lietā esošos rakstveida paskaidrojumus un pierādījumus, novērtējusi tos kopsakarā ar tiesību normām, tiesa atzīst, ka kreditora pieteikums par SIA /Nosaukums B/ juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanu ir nepamatots un noraidāms turpmāk norādītu apsvērumu dēļ.

Civilprocesa likuma 363.[13] panta otrā daļa noteic, ka tiesa pasludina juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja tā pieteikuma izskatīšanas dienā konstatē pieteikumā norādīto maksātnespējas procesa pazīmi.

Lietā konstatēts, ka SIA /Nosaukums B/ nav apmaksājusi divus kreditora izrakstītos rēķinus par kopējo summu 25500,00 *euro*. Kreditors norāda uz parādnieces neizpildītām maksājumu saistībām 28050,00 *euro* apmērā, ietverot gan neapmaksāto rēķinu summu, gan aprēķināto līgumsodu.

Kreditora pieteikumā norādīts, ka parādniecei iestājusies Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. punktā noteiktā maksātnespējas procesa pazīme

Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka parādniekam piemēro juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja parādnieks – sabiedrība ar ierobežotu atbildību vai akciju sabiedrība – nav nokārtojis vienu vai vairākas parādsaistības, no kurām pamatparāda summa atsevišķi vai kopā pārsniedz 4268 *euro* un kurām ir iestājies izpildes termiņš, un kreditors vai kreditori ir izsnieguši vai nosūtījuši uz parādnieka juridisko adresi sūtītāja apmaksātu brīdinājumu par savu nodomu iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu, un parādnieks triju nedēļu laikā pēc brīdinājuma nodošanas pasta komersantam nav samaksājis parādu vai nav cēlis pamatotus iebildumus pret prasījumu.

Kreditors kā pamatojumu neizpildītai saistībai norāda uz apstākli, ka parādniece nav izpildījusi no 2022. gada 15. februārī noslēgtā pakalpojumu līguma un 2022. gada 10. augustā noslēgtās vienošanās Nr.2 pie pakalpojumu līguma izrietošās maksājumu saistības – nav apmaksājusi tai izrakstītos 2022. gada 10. oktobra un 6. decembra rēķinus par sniegtajiem pakalpojumiem, līdz ar ko parādnieces saistības, kurām ir iestājies izpildes termiņš, ir 28050,00 *euro*. Kreditors norāda, ka parādniece nav reaģējusi uz 2023. gada 29. marta pirmstiesas brīdinājumu, nav samaksājusi parādu. Vienlaikus kreditors pieteikumā ir atzinis, ka parādniece ir veikusi tam maksājumus – neregulāri un par minimālām summām.

Parādniece savā paskaidrojumā norāda, ka tā ir cēlusi iebildumus kreditora brīdinājumam par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu.

Lietas materiālos atrodas parādnieces 2023. gada 20. aprīļa atbilde uz pirmstiesas brīdinājumu, adresēta sabiedrībai ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/. No atbildes redzams, ka parādniece ir cēlusi iebildumus kreditora pirmstiesas brīdinājumam. Savā atbildē parādniece atzīst faktu par izveidojušām parādsaistībām pret kreditoru saskaņā ar iepriekš minēto un lietas materiālos esošo pakalpojumu līgumu. Parādniece vairakkārt ir mēģinājusi vienoties ar SIA "/nosaukums A/" par parāda samaksu pa daļām, noslēdzot attiecīgo vienošanos, 2023. gada janvārī iesniedza kreditoram vienošanās projektu ar pievienotu parāda apmaksas grafiku, taču kreditors izvairās no jebkāda saprātīga risinājuma vienošanās noslēgšanai. Parādniece kreditoram norāda, ka neizvairās no parāda samaksas un no 2023. gada janvāra ik mēnesi veic parāda summas samaksu pa daļām, t.i., 23.01.2023. - 2000,00 *euro*, 10.02.2023. - 1000,00 *euro*; 21.02.2023. - 1000,00 *euro* un 02.03.2023. - 3467,03 *euro*. Parādniece argumentēti apstrīd līgumsoda piedziņu, rēķinu samaksas izpildījuma prettiesisku novilcināšanu. Tāpat iebildumos parādniece norāda, ka kreditors kā maksātnespējas procesa pieteikuma pieteicējs nedrīkst izmantot maksātnespējas procesa pieteikumu kā līdzekli parāda ātrākai piedziņai. Parādu piedziņai ir paredzēti citi tiesiskās aizsardzības līdzekļi. Maksātnespējas procesa pieteikuma, kā līdzekļa ātrākai parāda piedziņai, izmantošana ir pretrunā ar Maksātnespējas likumu. Parādniece savos iebildumos norāda, ka ir maksātspējīga un, neskatoties uz īslaicīgajām finansiālajām grūtībām, veic parāda summas samaksu pa daļām savu finansiālo iespēju robežās.

Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012. gada 7. marta spriedumā lietā Nr. SPC-25/2012 Senāts ir norādījis, ka "Tiesai, izskatot maksātnespējas procesa pieteikumu, nav jāizšķir pēc būtības strīds par kreditora un parādnieka saistību pastāvēšanu, bet tikai jāvērtē, vai iebildumi, ko parādnieks cēlis, ir tādi, kas liek apšaubīt to, ka parāda nemaksāšanas vienīgais iemesls ir parādnieka nespēja samaksāt. Maksātnespējas procesa lietā par nepamatotiem būtu uzskatāmi tikai tādi iebildumi, kas ir formāli, ar pierādījumiem neapstiprināti un acīmredzami vērsti tikai uz to, lai faktiski maksātspējīgs parādnieks izvairītos no maksātnespējas procesa pasludināšanas".

Tiesību doktrīnā atzīts, ja parādnieks ir cēlis iebildumus, tiesai ir jāvērtē, vai iebildumi attiecas uz saistības pastāvēšanu, saistības apmēru, tās izpildes termiņu un citiem apstākļiem, kas pirmšķietami liek šaubīties par parādnieka nokavētu pienākumu maksāt pamatparādu, kura kopējā summa pārsniedz Maksātnespējas likuma 57. panta 2. punktā noteikto apmēru [..] Par pamatotiem iebildumiem atzīstami arī tādi, kas kopsakarā ar citiem pierādījumiem pierāda parādnieka faktisku maksātspēju. Parādnieka iebildumu vērtēšanā šaubas it tulkojamas par labu parādniekam, dodot iespēju parādniekam aizstāvēt savas tiesības prasības tiesvedībā. (sk. *Civilprocesa likuma komentāri. II daļa (29.-60.[1] nodaļa). Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2012, 459.-460. lapa*).

Tiesa ņem vērā parādnieces iebildumos norādīto, ka starp pusēm pastāv strīds par parāda summas apmēru, ka parādnieces faktiski ir maksātspējīga, taču starp pusēm pastāv strīds par parāda pakāpenisku samaksu, ņemot vērā, ka saskaņā ar pušu starpā noslēgto pakalpojumu līgumu, parādnieces atlikušās saistības pret kreditori ir vien 27%, bet pērējās - apmaksātās līgumcenas apmērs ir 73%. Ar paskaidrojumam pievienotajiem pierādījumiem parādniece apliecina savu finanšu stāvokli, apliecina, ka tā strādā ar pieaugošu apgrozījumu, veic aktīvu saimniecisko darbību. Lietas materiālos parādniece iesniegusi Valsts ieņēmumu dienesta 2023. gada 23. janvāra lēmumu, ar kuru apstiprinās, ka parādniecei ticis saskaņots VID nodokļu (nodevu) parāda pakāpeniskas atmaksas grafiks uz laiku no 2022. gada 24. decembra līdz 2023. gada 21. decembrim, kā arī Valsts ieņēmumu dienesta 2023. gada 22. maija izziņu, no kuras redzams, ka šobrīd, pildot pakāpenisku parāda atmaksu atlikušais parāds pret VID ir 8399,59 *euro*.

Tiesas ieskatā kā būtisks ir vērtējams apstāklis, ka parādniece ir cēlusi iebildumus uz kreditora pirmstiesas brīdinājumu, ir cēlusi iebildumus tiesā kreditora iesniegtajam maksātnespējas procesa pieteikumam. Vērtējot parādnieces maksātspēju, tiesa atzīst, ka ir pamats šaubas tulkot par labu parādniecei. Parādnieces iebildumi nav atzīstami par formāliem, tādiem, kas vērsti tikai uz izvairīšanos no maksātnespējas procesa pasludināšanas, bet tie ir pamatoti ar pierādījumiem, kas apliecina parādnieces faktisku maksātspēju.

Tiesa atzīst par pamatotu parādnieces norādīto, ka pieteikums par parādnieces maksātnespējas procesa pasludināšanu ir vērtējams kā kreditora izmantots instruments ātrākai parāda piedzīšanai, kas neatbilst Maksātnespējas likuma 1. pantā noteiktajam likuma mērķim - veicināt finansiālās grūtībās nonākuša parādnieka saistību izpildi un, ja iespējams, maksātspējas atjaunošanu, piemērojot likumā noteiktos principus un tiesiskos risinājumus. Tiesa atzīst, ka maksātnespējas procesa institūta izmantošana ātrākai un efektīvākai parādu atgūšanai vai arī kā alternatīva prasības tiesvedībai nav pieļaujama. Atbilstoši Maksātnespējas likuma 6. panta 8. punktā nostiprinātajam labticības principam juridiskās personas maksātnespējas procesā iesaistītajām personām savas tiesības jāizmanto labā ticībā.

Civilprocesa likuma 363.[13] panta devītā daļa noteic, ja pieteikumā norādītā maksātnespējas procesa pazīme netiek konstatēta, tiesa maksātnespējas procesa pieteikumu noraida un izbeidz juridiskās personas maksātnespējas procesa lietu, kā arī izlemj jautājumu, vai maksātnespējas procesa pieteikums atzīstams par nepamatotu vai apzināti nepatiesu. Tiesa noraida maksātnespējas procesa pieteikumu, kas iesniegts atbilstoši Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 2. un 3. punktā minētajai maksātnespējas procesa pazīmei, ja tā konstatē, ka ne vēlāk kā trīs dienas līdz lietas izskatīšanas dienai parādnieks ir cēlis pamatotus iebildumus pret maksātnespējas procesa pieteikumā minēto prasījumu vai ka parādsaistības, par kurām iesniegts maksātnespējas procesa pieteikums, ir segtas pilnā apmērā.

Rezumējot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka parādniece Civilprocesa likumā noteiktajā termiņā ir cēlusi pamatotus iebildumus kreditora

maksātnespējas procesa pieteikumam, ar pierādījumiem ir apliecinājusi savu faktisko maksātspēju un pieteikums ir atzīstams par nepamatotu. Tādējādi kreditora iesniegtais iesniegtais maksātnespējas procesa pieteikums ir noraidāms un maksātnespējas procesa lieta pret SIA "/nosaukums B/ ir izbeidzama.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 62. panta piektās daļas 1. punktu juridiskās personas maksātnespējas procesa depozīts juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikuma iesniedzējam netiek atmaksāts, ja juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikums ir bijis nepamatots, savukārt minētā panta sestā daļa noteic, ka šā panta piektajā daļā noteiktajos gadījumos iemaksātais depozīts ieskaitāms Valsts kasē.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 363.[13] panta devīto daļu, tiesa

nosprieda:

atzīt par nepamatotu un noraidīt kreditora pieteikumu par SIA /Nosaukums B/, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanu.

Izbeigt SIA /Nosaukums B/, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, juridiskās personas maksātnespējas procesa lietu.

Ieskaitīt Valsts kasē sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, 2023. gada 11. maijā iemaksāto juridiskās personas maksātnespējas procesa depozītu 1240,00 *euro*, kas iemaksāts Maksātnespējas kontroles dienesta kontā Valsts kasē, konta Nr.LV34TREL8190495015000 (maksājuma mērķis – depozīta iemaksa SIA /nosaukums B/, Reģ. Nr. /reģistrācijas numurs/).

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas tiesā.

Tiesnese I. Augustāne